

Cambridge Papers

REDEFINIREA CĂSĂTORIEI:
argumente pentru
prudență

Julian Rivers

REDEFINIREA CĂSĂTORIEI: ARGUMENTE PENTRU PRUDENȚĂ

Julian Rivers

Articol publicat în seria *Cambridge Papers*

Septembrie 2012

Traducător: Elena Neagoe

Centrul de Educație Creștină și Cultură Contemporană
Areopagus

Timișoara 2016

Originally published in *Cambridge Papers* series,
by The Jubilee Centre (Cambridge, U.K.) under the title
Redefining Marriage: the case for caution
Volume 21, Number 3, June 2012.

© Julian Rivers, 2012

All rights reserved.

Published with permission of The Jubilee Centre,
3 Hooper Street, Cambridge, CB1 2NZ, UK

www.jubilee-centre.org

Charity Registration Number 288783.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune,
sub titlul

**REDEFINIREA CĂSĂTORIEI: ARGUMENTE PENTRU
PRUDENȚĂ**

de Julian Rivers,

apărută sub egida Centrului Areopagus din Timișoara
Calea Martirilor nr. 104

www.areopagus.ro

cu sprijinul oferit de

Christian Political Foundation for Europe.

Începând cu anul 2011, activitățile desfășurate de CPFE sunt susținute financiar de către Parlamentul European. Responsabilitatea pentru orice comunicare sau publicație redactată de CPFE, sub orice formă sau prin orice mijloc, revine organizației CPFE. Parlamentul European nu este responsabil pentru modurile în care va fi folosită informația conținută aici.

Coordonator proiect:

Dr. Alexandru Neagoe

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în
limba română. Prima ediție în limba română.

Traducător: Elena Neagoe

Editor coordonator: Dr. Alexandru Neagoe

*Cu excepția unor situații când se specifică altfel, pentru
citatele biblice s-a folosit traducerea D. Cornilescu.*

*Orice reproducere sau selecție de texte din această
carte este permisă doar cu aprobarea în scris a
Centrului Areopagus din Timișoara. Dacă există vreo
discrepanță între versiunea engleză și cea română,
versiunea engleză are întâietate.*

Rezumat

Propunerea guvernului [britanic, n. tr.] de a introduce căsătoria între persoane de același sex pare să aibă la bază motive legate de egalitate, stabilitate și conveniență. Însă la o analiză mai amănunțită, aceste motive sunt incomplete, speculative și neconvingătoare. Conform definiției actuale, căsătoria asigură valoare egală bărbaților și femeilor, promovând totodată bunăstarea copiilor. În schimb, noua definiție a căsătoriei va pune negreșit la îndoială exclusivitatea, permanența și chiar natura sa sexuală. O astfel de redefinire a căsătoriei este un preț prea mare pentru o propunere care nu împlinește nicio nevoie legală practică.

Introducere

În data de 15 martie 2012, guvernul britanic și-a anunțat propunerea de a permite căsătoria civilă a două persoane de același sex.¹ Răspunsul majorității bisericilor protestante a fost substanțial legat de argumentele înrădăcinate în Scriptură și în tradiția creștină.² Nu este nimic rău în acest lucru. Într-o democrație multiculturală, ar trebui să fim încurajați să ne prezentăm cele mai profunde convingeri, iar acolo unde majoritatea populației încă se consideră creștină,³ ar fi de așteptat să aibă greutate convingerile creștine. Totuși, democrația pluralistă va supraviețui doar dacă ne oferim unii altora motive pe care le putem împărtăși toți.⁴ Acest lucru este cu atât mai important într-un domeniu care prezintă semne de a deveni „un război cultural,” în care ostilitatea reciprocă ia locul deliberării raționale colective. Dacă *singurele* motive împotriva căsătoriei persoanelor de același sex (ori în favoarea ei) sunt „ideologice” sau sunt o chestiune de reacții instantanee, atunci ne rămâne doar neînțelegerea reciprocă.⁵

Scopul acestui articol este să pledeze, din punct de vedere nereligios, pentru menținerea actualei definiții legale a căsătoriei. Această lucrare nu caută să discute moralitatea relațiilor dintre persoane de același sex, reglementările cu privire la parteneriatul civil sau legea actuală care interzice discriminarea bazată pe orientare sexuală. Mai degrabă, articolul caută să răspundă la întrebarea fundamentală: ar trebui să privim căsătoria ca pe o relație în care pot intra persoane de același sex? Evident, parteneriatul dintre persoane de același sex *se aseamănă* cu căsătoria în anumite aspecte, dar poate fi el confundat cu căsătoria? Ce înseamnă atunci căsătoria?

Legea a definit întotdeauna căsătoria ca fiind uniunea voluntară și pentru toată viața dintre un bărbat și o femeie (orice alte persoane fiind astfel excluse).⁶ Parlamentul a schimbat vârsta la care se pot căsători oamenii, gradele de rudenie pentru care căsătoria este interzisă, formalitățile de începere a căsătoriei, consecințele financiare și cele legate de proprietate ale căsătoriei, măsura în care anumite aspecte ale vieții comune dintre bărbat și femeie pot fi impuse prin lege, precum și circumstanțele și procesul prin care o căsătorie poate fi dizolvată.⁷ Definiția de fond a căsătoriei a rămas însă neschimbată.

La nivelul de bază, înțelegerea căsătoriei este definită social, nu legal. Atunci când un cuplu decide să se căsătorească, ei nu încep să negocieze clauzele unui contract pe perioadă determinată. Ei presupun în schimb că vor intra într-un tip preexistent și familiar de relație. Societatea stabilește anumite așteptări, scopuri sau bunuri asociate cu căsătoria și intrinseci acestei relații. Din această cauză spunem că atunci când vorbim de căsătorie, vorbim de o *instituție socială*. Definiția legală a căsătoriei reflectă și sprijină acest consens social și pare să asume corect relația foarte

apropiată dintre forma legală și așteptările sociale. Schimbarea definiției legale a căsătoriei va reflecta și va susține, în aceeași măsură, o perspectivă diferită asupra căsătoriei și a scopului său.

Guvernul a procedat corect când a acceptat faptul că fiecare avea o miză legată de propunerea sa, dar a fost nesincer când a făcut distincție între căsătoriile „civile” și cele „religioase.” Din punct de vedere legal, această distincție nu există: intrarea în căsătorie este fie prin ceremonie civilă, fie prin ceremonie religioasă, dar statutul și implicațiile sunt identice.⁸ Este la fel și din punct de vedere social pentru că nu ne gândim că oamenii sunt „căsătoriți religios” sau „căsătoriți civil.” Ei sunt pur și simplu „căsătoriți.” Dezbaterea legată de căsătoriile între persoane de același sex este o dezbateră despre modul în care este folosită legea pentru a schimba înțelesul instituției sociale a căsătoriei, iar acest lucru afectează pe oricine.

Argumentele guvernului

Argumentul din punct de vedere al egalității

Ideile de egalitate domină propunerea guvernului, care vorbește în termeni de „corectitudine” și „drepturi.” În termeni simpli: actuala lege a căsătoriei face discriminări pe baza orientării sexuale.⁹ Discriminarea bazată pe orientarea sexuală este nedreaptă, deci actuala definiție este nedreaptă. Aceeași idee subliniază sugestia că partenerii de același sex au „interdicție” de a se căsători.

Acest argument presupune ceea ce trebuie demonstrat. Orice lege care stabilește criterii pentru orice lucru face discriminări. Atunci când legea face discriminări pe baza unei „caracteristici protejate” (precum sexul, rasa, vârsta, religia sau orientarea sexuală) atunci se presupune,

bineînțeles, că acea discriminare este greșită. În majoritatea contextelor publice, precum viața politică, afacerile sau locul de muncă, aceste distincții nu ar trebui trasate. Uneori însă este bine să faci distincții chiar pe baza acestora. De exemplu, legea căsătoriei face discriminări pe baza vârstei: trebuie să ai 16 ani pentru a te căsători.¹⁰ În societatea noastră, nu considerăm că această discriminare este inacceptabilă, ci o privim ca fiind justificată. Copiii nu au dreptul să se căsătorească, iar lucrul acesta este corect. Legea căsătoriei mai face discriminări pe bază de legături și afinități: nu te poți căsători cu un părinte, frate, soră sau copil, nici cu rude.¹¹ Încă o dată afirm, noi credem că aceste lucruri sunt justificate – căsătoria între rude de sânge apropiate nu este înțeleaptă din punct de vedere medical iar familiile în care relațiile sexuale sunt practicate în mod arbitrar trebuie privite ca abuzive și opresive. Nu considerăm, așadar, că toate aceste lucruri sunt forme de discriminare. Este doar bun simț moral. Trebuie să avem grijă la alunecări nejustificate între „discriminare” ca trasarea oricăror distincții și „discriminare” ca trasarea unei distincții *inadecvate*.

La bază, înțelesul căsătoriei este definit social, nu legal.

La urma urmei, poate că noțiunea de „egalitate” este folosită eronat. Indiferent de cauze, sexualitatea umană este complexă și variabilă. Cea mai comună formă de orientare sexuală minoritară pare să fie bisexualitatea.¹² Și aici pare a fi o chestiune de grad. Mulți oameni au fost cel puțin o dată atrași fugitiv de o persoană de același sex. Există oameni care nu simt atracție sexuală față de nimeni sau care vor să aibă relații stabile de prietenie, dar fără implicații sexuale. Există de asemenea persoane care doresc doar experiențe sexuale de scurtă durată, iar unele dintre ele sunt

dispuse să plătească pentru așa ceva. Apoi mai sunt cei care se bucură de provocarea de a întreține simultan relații sexuale multiple. Capacitatea de a înțelege dorința, convenția socială, alegerea, comportamentul și identitatea sunt toate întrețesute în moduri complexe.¹³ Condiția normală a sexualității umane pare diversă și chiar haotică uneori.¹⁴

Astfel se pune problema că pentru a trata căsătoria ca fiind egală doar pe criteriul orientării sexuale, legea nu ar trebui să fie restricționată doar la un singur tip de parteneriat de intimitate sexuală. De ce nu poate un bărbat să fie căsătorit cu două femei? De ce nu este tratată prostituția ca o formă de căsătorie pe termen scurt? De ce, bazându-ne pe aceleași cauze, nu li se permite persoanelor singure să-și lase drepturile de pensie unui prieten bun? Pot fi sau nu pot fi motive pentru a trasa limitele legale într-un anumit loc, dar până când aceste motive nu sunt afirmate, *argumentul în favoarea egalității este incomplet.*

Argumentul din punct de vedere al stabilității

Argumentul din punct de vedere al stabilității este mai puțin proeminent în propunerea legislativă. Argumentul adus căsătoriei ca fiind o instituție socială relativ stabilă și că stabilitatea este bună, joacă un rol de susținere.¹⁵ Prin permiterea căsătoriei între două persoane de același sex, societatea va susține stabilitatea acelei relații.

Este corect să presupunem faptul că, practic vorbind, niciun cuplu de același sex nu ar dori să se căsătorească fără să vrea să intre într-un parteneriat civil. Deci argumentul depinde de stabilitatea relativă a căsătoriei în contrast cu parteneriatul civil. În ceea ce privește legea, există o diferență mică. O persoană intră în căsătorie prin

declararea publică a intenției. O persoană intră într-un parteneriat civil doar prin simpla semnare a unui document de parteneriat civil.¹⁶ Adevărul este însă că nu știm stabilitatea relativă a căsătoriei și a parteneriatului civil. Parteneriatul civil este valabil doar din 2005. Datele pe care le avem până acum pot să indice faptul că parteneriatele civile sunt mai stabile decât căsătoriile.¹⁷

Chiar dacă am putea arăta că longevitatea căsătoriilor este mai mare decât cea a parteneriatelor civile, nu am arăta prin aceasta că ar fi vreo mare diferență dacă am permite partenerilor civili să se căsătorească. Indiferent ce arată statisticile, este mult mai probabil că stabilitatea relativă reprezintă un efect al naturii relației și al contextului social, decât că este rezultatul formei sale legale. Mai mult, argumentul este subminat de propunerea guvernului de a permite oamenilor să aleagă între parteneriatul civil și căsătorie. Logica argumentului cere ca toate părțile să facă jurămintele, nu să li se permită alegerea formei legale. Pe scurt, *argumentul din punct de vedere al stabilității este speculativ.*

Argumentul din punct de vedere al convenienței

Guvernul subliniază într-un mod destul de laborios dificultățile unui grup mic de oameni. Actualmente, căsătoria sau parteneriatul civil al unei persoane trans-sexuale este dizolvat automat atunci când li se schimbă sexul.¹⁸ Dacă soțul/soția sau partenerul doresc să continue relația, trebuie să aibă loc un nou parteneriat civil sau o nouă ceremonie de căsătorie. Dacă la căsătorie nu se mai ține cont de genul persoanelor, atunci acest lucru nu va mai fi necesar. Mai degrabă, părțile vor putea alege să afirme și să-și continue căsătoria.

Această problemă afectează un număr nesemnificativ de oameni,¹⁹ iar inconveniența intrării într-un nou parteneriat civil sau căsătorie este mică în comparație cu trauma disforiei de gen și a tratamentului medical și psihologic pentru schimbarea sexului. În oricare dintre cazuri, parteneriatele civile tot ar trebui dizolvate în cazul schimbării de sex, ceea ce arată din nou că guvernul nu-și ia în serios argumentele. Astfel, *argumentul din punct de vedere al convenienței este neconvingător.*

Propunerea guvernului se bazează pe trei argumente pentru schimbarea definiției legale a căsătoriei, dar acestea sunt incomplete, speculative și neconvingătoare. Acestea sugerează că ar trebui să fie un singur angajament legal și anume „căsătoria,” care ar trebui să fie disponibilă pentru mult mai multe categorii de relații decât cele prevăzute în propunerea legislativă guvernamentală. Esența problemei este faptul că guvernul nu reușește să clarifice întrebarea „ce este căsătoria?” și astfel eșuează în identificarea și apărarea limitelor oricărei definiții noi.

Două argumente împotriva căsătoriei persoanelor de același sex

Căsătoria asigură valoarea egală a bărbaților și femeilor

Unul din beneficiile căsătoriei este faptul că asigură recunoașterea socială a unei relații care este dependentă de „celălalt” gen. Din fericire, trăim într-o epocă și o societate care au făcut tot posibilul să se asigure că rolurile bărbaților și femeilor sunt fluide, că bărbații și femeile au șanse egale la accesarea locurilor de muncă, a carierelor și a altor oportunități sociale, precum și împărțirea responsabilităților casnice. Totuși, se recunoaște

faptul că bărbații și femeile sunt diferiți în multe feluri. Problema legată de egalitatea dintre bărbați și femei nu este faptul că diferența dintre ei este irelevantă, ci că și unii și alții sunt la fel de valoroși și necesari. Poate avem dificultăți în a identifica toate dimensiunile acestei diferențe și nu cădem de acord asupra semnificației lor, dar așa cum au recunoscut pe bună dreptate mulți autori feminiști, răspunsul nu este ignorarea genului persoanelor.²⁰ Acest „daltonism de gen” riscă să stabilizeze norme și practici care de regulă favorizează bărbații și sunt opresive față de femei. Realitatea diferențelor trebuie recunoscută și valorificată, dacă vrem ca egalitatea să nu fie pusă în pericol. Tocmai din acest motiv suntem îndreptățiți să ne îngrijorăm de numărul mic de femei alese în parlament sau în funcții înalte de conducere în cadrul companiilor.

Așa cum este definită actual, căsătoria este instituția socială care exprimă ideea că bărbații și femeile sunt egali în valoare *ca bărbați și femei*. Căsătoria este singura care valorifică diferența dintre genuri în scopul cooperării sociale. Aproape toate celelalte moduri în care această diferență este recunoscută – de la echipele din sport până la toaletele publice – se bazează pe segregare. Unirea sexuală din cadrul căsătoriei subliniază în mod comprehensiv „uniunea în alteritate” dintre bărbat și femeie. Cu toate acestea, căsătoria este deschisă și la un spectru larg de opinii cu privire la modul de a rezolva această diferență. Ar fi ironic ca instituția în sine să devină oarbă la diferențele dintre genuri²¹ după ce au fost reformate consecințele patriarhale ale căsătoriei.

Justificarea interdependenței în cadrul căsătoriei are o gamă largă de implicații sociale. Ne ajută să înțelegem clar că este normal ca toate instituțiile sociale să se bazeze pe această interdependență reciprocă. S-a observat deseori individualismul excesiv al societății moderne vestice, precum și

incapacitatea de a participa în toate formele de acțiune socială.²² Redefinirea căsătoriei pentru a fi indiferentă față de identitatea sexuală consolidează tendința individualistă pentru că face din societate – plecând de la căsătorie înspre alte sfere – o chestiune de înclinație și alegere individuală. Căsătoria nu va mai fi o instituție care să reflecte interdependența necesară și naturală dintre bărbați și femei. Fiecare relație de succes depinde de un oarecare grad de dependență, iar căsătoria, în mod special, recunoaște și valorifică o diferență care este mai profundă decât cele legate de caracter sau circumstanțe. Criteriul bărbat și femeie nu asigură doar interdependența genurilor în cadrul căsătoriei, ci modelează și promovează această interdependență de gen în toată societatea.

Căsătoria promovează bunăstarea copiilor

Deși este clară conexiunea dintre definiția actuală a căsătoriei și valoarea egală a bărbaților și femeilor, implicațiile pentru copii nu sunt atât de evidente. Căsătoria și procrearea au devenit deconectate una de cealaltă în moduri fără precedent în istorie. Mai exact, procrearea a devenit o chestiune de alegere fără precedent. Faptul că există contracepție eficientă face ca evitarea procreării să fie posibilă. Progresul medical a crescut posibilitățile procreării pentru cupluri infertile și mai în vârstă. Persoane individuale și cupluri de același sex pot dobândi un copil prin adopție sau prin demersuri medicale.²³

În ciuda acestor progrese, încă există conexiuni între căsătorie, așa cum este ea definită actual, și nașterea și creșterea copiilor. Majoritatea cuplurilor căsătorite care sunt la vârsta procreării vor putea avea copii și vor trebui să ia măsuri dacă nu doresc să aibă copii. Prin contrast, persoanele

individuale și cuplurile de același sex trebuie să ia măsuri active pentru a dobândi un copil, având nevoie și de altcineva la un moment dat. În realitate, foarte puțini fac astfel de demersuri.²⁴ Există deci o prezumție practică și socială care leagă căsătoria și copiii, dar legăturile sunt și mai profunde.

Un copil reprezintă moștenirea genetică a părinților. El este întruparea celor doi, o mărturie vie a intimității lor și un purtător al identității generațiilor precedente. Un copil va continua de regulă să trăiască în urma părinților săi, astfel încât această întrupare simbolizează atât permanența căsătoriei, cât și natura sa heterosexuale. Știm cât de importante sunt aceste relații întretesute, atât datorită dorinței naturale puternice a oamenilor de a-și cunoaște originea genetică, în căutarea lor după identitate, cât și datorită durerii experimentate de copii în cazul divorțului părinților. Copilul se poate simți literalmente sfâșiat.²⁵ Aceasta înseamnă că există o distincție între unirea sexuală și intimitatea sexuală. O relație sexuală poate fi considerată o „unire” nu datorită faptului că este intensă, ci pentru că poate avea ca rezultat nașterea unei ființe umane. Doar un bărbat și o femeie pot alcătui unitatea biologică capabilă să procreze o altă ființă „liberă și egală în demnitate și drepturi.”²⁶ Nicio ființă umană nu poate apărea pe lume ca expresie vie a intimității unui cuplu de același sex.

Redefinirea căsătoriei pentru a include parteneriatele între persoane de același sex va avea două efecte distincte. În ceea ce privește cuplurile de același sex, vor fi eliminate orice întrebări legate de impactul pe care-l are asupra copiilor creșterea lor de către cupluri de același sex. Mai important însă, se vor rupe pentru toată lumea legăturile asumate dintre căsătorie, creșterea copiilor și înrudire.

Legat de acest aspect, există o dezbatere aprinsă și neconcludentă privitoare la impactul pe care creșterea copiilor de către doi părinți de același sex îl are asupra acestora. Indiferent de mizele politice, sunt probleme legate de factorul de comparație pentru creșterea copiilor de către cupluri de același sex (creșterea copiilor de către un singur părinte, de către părinți vitregi, instituționalizare, părinți naturali?) și ce se consideră a fi un rezultat negativ. Dacă mai luăm în considerare și eșantioanele mici, clasele sociale, educația, alte evenimente traumatizante din viață, spațiul pentru controverse crește exponențial. Opinia prevalentă este că nu există niciun deficit semnificativ în creșterea copiilor de către cupluri de același sex,²⁷ deși un studiu major efectuat recent a pus semnul întrebării²⁸ acest aspect. Cu toate acestea, știm că rolurile diferite ale tatălui și mamei sunt importante în dezvoltarea psihologică a copiilor.²⁹ E foarte probabil că având doi „tați” sau două „mame” să nu compenseze absența figurii materne/paterne. Datele sunt inevitabil recente și nu vom ști cu siguranță decât peste ceva timp care sunt efectele creșterii copiilor de către cupluri de același sex. Schimbările recente permit deja cuplurilor de același sex să obțină copii, iar redefinirea căsătoriei va face ca aceste schimbări să devină imune la orice formă de reevaluare. O astfel de încredere pare prematură.

Cel mai important efect este asupra locului pe care copiii îl ocupă în cadrul căsătoriei în general. Fiecare copil are un drept moral în raport cu părinții săi biologici, bazat pe faptul că ei i-au dat viață și că este bine, în principiu, ca orice copil să fie crescut de părinții săi biologici care sunt devotați unul altuia și copilului.³⁰ Redefinirea căsătoriei rupe legătura necesară cu procrearea, căsătoria ne mai însemnând „relația care este normal și natural producătoare de copii și astfel o legătură de

rudenie.” Scopul ei intrinsec va fi *redu* la parteneriat sexual. Este rău pentru copii dacă părinții lor ajung să creadă că tot ce înseamnă a fi căsătorit este parteneriatul sexual. Fiecare copil are nevoie ca părinții săi să se gândească la căsătoria lor ca fiind întruchipată în copii. Copiii beneficiază din legăturile de rudenie lărgite, mai ales din grija bunicilor și este nerealist să presupunem că aceste legături poți fi create doar printr-un contract. Ruperea legăturilor intrinseci dintre căsătorie, procreare și legături de rudenie riscă să transforme copiii în „accesorii finale,” adică mijloace pentru îndeplinirea scopurilor părinților și sclavi ai agendelor acestora, în loc să fie persoane cu valoare egală și care au aceeași miză în succesul căsătoriei.

Ce va însemna căsătoria

Propunerile guvernului nu reușesc să definească miezul căsătoriei și astfel eșuează să facă distincția rațională între relații și aranjamente care ar trebui sau nu ar trebui tratate ca și căsătoria, din punct de vedere legal. Probabil, se presupune că în viitor căsătoria va însemna un parteneriat sexual exclusiv și permanent între oricare doi adulți. Ce va ajunge să însemne căsătoria dacă aceste propuneri vor fi implementate?

Raționamentul nedeclarat al schimbării semnificației căsătoriei se bazează în mod plauzibil pe *alegera radicală*. Datorită faptului că parteneriatul civil asigură deja un cadru legal echivalent cu efecte similare căsătoriei, campania pentru căsătoria persoanelor de același sex este văzută cel mai bine ca o încercare de a conferi recunoaștere socială totală minorităților sexuale.³¹ Fundamentul acestei recunoașteri constă în concepția că nu ar trebui să existe dezavantaje asociate cu diversele alegeri sexuale.³² Dimpotrivă,

deciziile individuale din acest domeniu ar trebui să beneficieze de respect public egal.³³ Problema este că acest raționament se extinde mult dincolo de parteneriatul sexual permanent și cere, de asemenea, definirea altor limite.

Exclusivitatea căsătoriei va fi subminată

Propunerea de a extinde căsătoria și la partenerii de același sex presupune faptul că aceasta este exclusivă pentru două persoane. De ce nu ar fi acest lucru o chestiune de alegere personală? Dintr-un punct de vedere pur pragmatic și politic, dacă o minoritate definită de orientarea sexuală poate redefini căsătoria pentru a le îndeplini dorințele, de ce n-ar face-o și alte minorități? Religia islamică tradițională permite unui bărbat să aibă până la patru soții.³⁴ Susținătorii poliamoriei aduc argumente pentru nelimitarea numărului de parteneri pe care-i poate avea cineva.³⁵ Acestea sunt opțiuni reale în ordonarea socială a sexualității umane.³⁶

Interdependența sexuală exprimă exclusivitatea căsătoriei. Faptul că rasa umană este alcătuită din bărbați și femei este relevantă pentru intuiția noastră că exclusivitatea sexuală este importantă. Între ei, un bărbat și o femeie reprezintă umanitatea și viitorul acesteia într-un fel în care două persoane de același sex n-o pot face. Dacă două persoane se căsătoresc pe baza intimității și parteneriatului sexual, de ce să nu se căsătorească atunci și trei persoane?³⁷

Permanența căsătoriei va fi subminată

În ciuda faptului că divorțul este ușor disponibil, căsătoria este încă intenționată de a fi pentru toată viața. Permanența acesteia deservește scopuri

personale, sociale și economice importante. Fragilitatea căsătoriei este o cauză a răului în societatea britanică din secolul XXI.³⁸ Problema este că stabilitatea te determină să ții închis în lampa sa duhul alegerilor autonome. De ce ar fi cineva atât de neînțelept încât să renunțe prin semnătură la alegerile viitoare pentru restul vieții? Dacă i se permite cuiva să-și aleagă termenii în care să se căsătorească, de ce nu ar alege o formă de relație care să nu fie permanentă?

Permanența căsătoriei este simbolizată de viața copilului care ia naștere din ea. În cazul în care căsătoria include alegerea unei relații care nu are nicio legătură intrinsecă cu procrearea, de ce n-ar include atunci și alegerea unei relații pe durată limitată? Costul de a avea copii nu are șanse de câștig în fața atuului autonomiei. Aceasta nu este o sugestie fantezistă. Alte societăți au cunoscut forme de legături pe termen fix³⁹ și există campanii în țările care au acceptat căsătoria persoanelor de același sex să facă și din acest element o chestiune de alegere.⁴⁰

Dimensiunea sexuală a căsătoriei va fi subminată

Conform legii, căsătoria este o relație sexuală. Incapacitatea sau refuzul deliberat de a consuma căsătoria constituie temei legal pentru anularea căsătoriei, iar adulterul este una dintre cele cinici fapte care duc la despărțiri iremediabile.⁴¹ Deși în teorie îți poți imagina că judecătorul încearcă să identifice analogii la persoanele de același sex, în practică legea va trage cortina peste dimensiunea sexuală a relației, alocând disputele domeniului „comportament nerezonabil.” Legea Parteneriatului Civil din 2004 nu încearcă să rezolve dimensiunea sexuală a parteneriatului între persoanele de același sex, care este tratat, prin urmare, ca o chestiune de alegere și

consimțământ.⁴² O legătură strânsă între persoanele de același sex nu trebuie să fie activă sexual, deci căsătoria și actul sexual vor fi deconectate în mod similar.

Având în vedere faptul că parteneriatul civil nu e obligatoriu să fie o relație activă sexual, refuzul de a permite rudelor apropiate să aibă acest statut nu este logic.⁴³ Statul are interesul de a preveni nașterea copiilor din incest, dar acest domeniu este deja acoperit de legea infracțiunilor de natură sexuală.⁴⁴ Nu ar trebui să aibă niciun interes ulterior în prevenirea parteneriatelor între membrii familiei necăsătoriți.⁴⁵ În această privință, căsătoria va deveni ca parteneriatul civil, mergând după aceeași logică. Dacă relațiile care nu sunt neapărat sexuale sunt incluse în cadrul căsătoriei, parteneriatul dintre adulți care aspiră la o recunoaștere formală și la avantajele care decurg din aceasta ar putea fi numit căsătorie.

Greutatea morală a căsătoriei va fi subminată

Așa cum am menționat la începutul acestui articol, nu ne putem aștepta ca dezbaterile politice dintr-o democrație pluralistă să se bazeze numai pe argumente teologice. Totuși, căsătoria, așa cum este ea definită actual, își trage parțial semnificația socială din teologia creștină. Doar în timpul ultimei generații, Biserica Anglicană a încetat să aibă un rol central în reformarea legii căsătoriei/divorțului.⁴⁶ Redefinirea căsătoriei va deconecta aceasta de la moștenirea sa și îi va submina greutatea morală și semnificația.

În învățătura creștină tradițională,⁴⁷ Dumnezeu a creat rasa umană ca bărbat și femeie. În cadrul căsătoriei, cele două jumătăți ale umanității au venit împreună ca să-și împărtășească viața și munca, și ca să procreeze alte ființe umane.

Insuficiența individului face trimitere și la dependența oamenilor față de Dumnezeu, așa cum capacitatea de a „procrea” prin unire este o dovadă a faptului că suntem creați după chipul Său. Mai mult, căsătoria este un simbol al relațiilor de dragoste și dependență reciprocă între diversele persoane ale Trinității. Ea înfățișează și relația dintre Isus Cristos și mireasa Lui, biserica.

Exclusivitatea și permanența căsătoriei reprezintă credințioșia Dumnezeului unic și adevărat, precum și devotamentul nostru față de El. Plăcerea uniunii sexuale arată înspre bucuria mai mare a uniunii spirituale cu Dumnezeu. Căsătoria este parte din ordinea creată care poate fi distorsionată social în mod considerabil, cât și transformată pozitiv în lumina celui mai adânc simbolism teologic. Acesta este motivul pentru care mulți creștini iau în serios complementaritatea, exclusivitatea, permanența și sexualitatea în cadrul căsătoriei.

Este probabil ca acest simbolism teologic să fie o parte subliminală a motivului pentru care noi toți credem că este importantă căsătoria. Nu e necesar ca cineva să împărtășească perspectiva creștină pentru a accepta că recunoașterea socială de care se bucură căsătoria în societatea britanică depinde în mare măsură de acest substrat teologic păstrat în memoria colectivă.⁴⁹ Redefinirea căsătoriei însă, pentru a include și partenerii de același sex suprimă această memorie și, în cele din urmă, și recunoașterea socială la care aspiră diverse forme de libertate sexuală.

Concluzie

Propunerea de a schimba definiția curentă a căsătoriei depinde de un sens în care criteriul bărbat-femeie nu conferă niciun bun social distinct

și reprezintă o limitare arbitrară. Nu este însă cazul aici.

Căsătoria afirmă valoarea egală a bărbaților și femeilor și promovează bunăstarea copiilor. Mai mult, logica recunoașterii egale și alegerii radicale înseamnă că granițele oricărei noi definiții vor fi mult mai vulnerabile. Vor fi inevitabile provocările la adresa exclusivității, permanenței și chiar a naturii sale sexuale. Căsătoria riscă să devină un aranjament domestic între un oarecare număr de persoane pentru o anumită durată. Pe o asemenea traiectorie, căsătoria se va dezintegra în totalitate.

Julian Rivers a contribuit în mod regulat la Cambridge Papers în decursul celor 20 de ani de când acestea există. Publicațiile sale au fost cu precădere în dreptul constituțional, teoria dreptului, precum și drept și religie. Este profesor de jurisprudență la Facultatea de Drept a Universității din Bristol, editor șef al Oxford Journal of Law and Religion, precum și membru al bordului consultativ al Ecclesiastical Law Journal.

NOTE

[1] Government Equalities Office, *Equal civil marriage: a consultation*, Martie 2012. Deoarece legea căsătoriei este un demers legislativ descentralizat, propunerea are legătură doar cu Anglia și Țara Galilor. În 25 iulie 2012, guvernul scoțian și-a anunțat intenția de a adopta o legislație similară.

[2] Vezi *A Response to the Government Equalities Office – “Equal Civil Marriage” – from the Church of England* (June 2012); *Response from the Methodist Church in Britain to the consultation on “equal civil marriage”* (June 2012). În contrast, *Response from the Catholic Bishops’ Conference of England and Wales to the Government Consultation on “Equal Civil Marriage”* (June 2012) se bazează pe o „înțelegere comună și instinctivă a sensului căsătoriei pe care o împărtășesc oameni de orice religie sau fără religie.”

[3] Dacă majoritatea este încă „creștină” depinde de formularea întrebării. La recensământul national din 2001, 71.8% au afirmat că sunt creștini (Office for National Statistics, *Focus on Religion*, 2004, Tabelul 1). În schimb, the British Social Attitudes Survey înregistrează o scădere constantă de la 66% (1983) la 44% (2010) în rândul respondenților care consideră că „aparțin” religiei creștine. Studiul din 2010 a fost primul în care 50% au afirmat că „nu aparțin” niciunei religii. (NatCen Social Research, *British Social Attitudes 28* (2011–12), Tabelul 12.1).

[4] Jürgen Habermas critică presiunea asupra credincioșilor de a fi „poligloți” într-o democrație pluralistă (*‘Religion in the Public Sphere’*, în *European Journal of Philosophy*, 14:1, 2006, pp.1–25), dar este greu de întrevăzut alternative practice.

[5] Se poate presupune că Hugo Rifkind vorbește în numele multora prin punctul său de vedere că singurele argumente sunt teologice sau viscerale: „«Pfui!» nu reprezintă un argument împotriva căsătoriilor homosexuale”, *The Times*, 9 martie 2012.

[6] *Hyde v Hyde* (1865–9) L.R. 1 P. & D. 130. Legea Regelui Cnut (secolul XXI) susținea că nicio femeie nu putea fi obligată să se căsătorească dacă nu-i plăcea bărbatul sau să fie vândută pentru bani și că niciun bărbat creștin nu putea avea mai multe soții. Vezi R. H. Helmholz, *The Oxford History of the Law of England*, Vol. I, OUP, 2004, p.46 și pp.44–51 pentru impactul general al legii canonice asupra practicii anglo-saxone pre-creștine.

[7] Stephen Cretney, *Family Law in the Twentieth Century*, OUP, 2003, este relatarea definitivă.

[8] Un slujitor al bisericii poate refuza să officieze căsătoria unor anumite cupluri care se pot căsători doar civil, iar aici pot fi incluse persoanele divorțate, persoanele înrudite sau persoanele trans-sexuale: Matrimonial Causes Act 1965, secțiunea 8; Marriage Act 1949, secțiunile 5A și 5B.

[9] În cadrul procesului *Hall v Bull* [2012] 2 All E.R. 1017, Curtea de Apel a constatat că criteriul căsătoriei a făcut discriminare directă pe motive de orientare sexuală. Cazul se află în recurs la Curtea Supremă care poate constata, în schimb, discriminare indirectă.

[10] Marriage Act 1949, secț. 2. În Anglia, Țara Galilor și Irlanda de Nord (dar nu în Scoția) persoanele sub 18 ani au nevoie de consimțământ parental sau echivalent.

[11] Marriage Act 1949, secț. 1.

[12] *National Survey of Sexual Attitudes and Lifestyles II* (Aprilie 2003): 5.3% bărbați și 9.7%

femei au răspuns că au fost atrași cel puțin o dată de persoane de același sex, deși cel mai des au fost atrași de persoane de sex opus. Doar 0.9% bărbați și 0.2% femeii au răspuns că au fost atrași exclusiv de persoane de același sex. Următorul sondaj național va avea loc în aprilie 2013. Un studiu recent din SUA, care se bazează pe mai multe studii, constată că 11% dintre adulți realizează că sunt oarecum atrași de persoane de același sex, 8.2% au răspuns că au avut relații sexuale cu persoane de același sex, 1.8% se consideră bisexuali și 1.7% lesbiene sau homosexuali. Vezi Gary J. Gates, 'How many people are lesbian, gay, bisexual and transgender?', The Williams Institute, UCLA, aprilie 2011.

[13] De observat că în lege, expresia „orientarea sexuală” îmbracă tot spectrul de conștientizare și stil de viață: vezi *R (Amicus) v Secretary of State for Trade and Industry* [2007] I.C.R. 1176.

[14] Încercările recente de a clasifica gama de sexualități include Klein Sexual Orientation Grid și Sell Assessment of Sexual Orientation.

[15] Primul Ministru a apelat și el la stabilitate în multe ocazii, mai ales în discursul său din cadrul conferinței Partidului Conservator din 5 octombrie 2011.

[16] Compară Legea Căsătoriei din 1949, sect. 44 cu Legea Parteneriatului Civil din 2004, sect. 2. Se pare că legămintele reciproce sunt folosite și în cadrul ceremoniilor parteneriatului civil, deși nu există un serviciu religios în cadrul căruia să se officieze căsătoria civilă.

[17] 5.5% dintre căsătoriile oficiate în 2005 s-au destrămat în primii patru ani în comparație cu doar 2.5% dintre parteneriatele civile. ONS, *Civil Partnerships Five Years On* (Population Trends Nr. 145, Autumn 2011). Aceasta poate reflecta o

„restanță” a parteneriatelor informale stabile pe termen lung. Un studiu scandinav major sugerează că de-a lungul timpului, parteneriatele civile între persoane de același sex au niveluri mai mari de instabilitate. Andersson, Noack, Seierstad și Weedon-Fekjær, ‘The Demographics of Same-Sex Marriages in Norway and Sweden’, *Demography* 43.1, 2006, pp.79–98.

[18] Gender Recognition Act 2004, secț. 4(3)–(4).

[19] 260 de certificate de recunoaștere a genului au fost eliberate între 2010–2011. Doar în patru cazuri a fost eliberat un certificat intermediar datorită faptului că o căsătorie sau un parteneriat civil a trebuit anulat: Ministerul Justiției, *Gender Recognition Certificate Statistics Bulletin*, 29 martie 2012.

[20] Carol Gilligan, *In a Different Voice*, Harvard University Press, 1982, a fost o lucrare de referință. Vezi și Robin West, ‘Jurisprudence and Gender’, *University of Chicago Law Rev.* 55, 1988, pp.1–72.

[21] Multe consecințe legale ale căsătoriei nu au reflectat egalitatea de gen, dar acum miza o constituie definiția de bază.

[22] Studiul lui Robert Putnam, ‘Bowling Alone: America’s Declining Social Capital’ (1995) este unul clasic acum.

[23] Adopția comună pentru cuplurile de același sex este valabilă în UK din 2005, iar înregistrarea comună după tratamentul de fertilitate este valabilă din 2009: ONS, *Civil Partnerships Five Years On*, Population Trends Nr. 145, Toamna 2011, p.19.

[24] În 2011, 8.5% dintre partenerii civili și 4.8% dintre cuplurile de același sex care locuiau împreună aveau copii dependenți, reprezentând 0.1% din toți copiii dependenți. ONS, *Families and*

Households 2001 to 2011, ianuarie 2012, Tabelul 1. Având în vedere introducerea recentă a adopției și reproducerii asistate, acești copii probabil sunt din relații anterioare.

[25] Dintre numeroasele studii cu privire la impactul negativ al divorțului, vezi meta-analiza a 92 de studii realizată de Paul R. Amato și Bruce Keith: 'Parental Divorce and the Well-being of Children', *Psychological Bulletin* 110, 1991, pp.26–46. Judith S. Wallerstein și Julia Lewis, 'The long-term impact of divorce on children', *Family Court Review*, 36, 1998, pp.368–383, prezintă un studiu focalizat și calitativ.

[26] *Declarația Universală a Drepturilor Omului* 1948, art. 1.

[27] Vezi afirmația Asociației Psihologilor din America din *Sexual Orientation, Parents and Children* (2004):

<http://www.apa.org/about/policy/parenting.aspx> (accesat 30 August 2012).

[28] O ediție recentă a *Social Science Research* conține o dezbatere pe acest subiect. Loren Marks pune la îndoială credibilitatea studiilor subliniind înțelepciunea convențională: 'Gay and Lesbian Parenting: the State of the Science', *Social Science Research*, 41, 2012, pp.735–751, iar Mark Regnerus prezintă concluziile celei mai ample cercetări de până acum: „[Studiul] arată clar că copiii par apti să aibă succes ca adulți — în domenii variate — atunci când își petrec întreaga copilărie cu mama și tatăl lor care sunt căsătoriți și mai ales dacă părinții rămân căsătoriți.” „Cât de diferiți sunt ca adulți copiii ai căror părinți au relații cu persoane de același sex?”, *Social Science Research*, 41, 2012, pp.752–770. Comentatorii din domeniu acceptă faptul că cercetările au pus cel puțin un semn de întrebare în dreptul înțelepciunii convenționale, dar îndeamnă la precauție cu privire la folosirea în

general a cercetării din cadrul științelor sociale pentru a soluționa probleme constituționale legate de căsătoria între persoane de același sex.

[29] Vezi Christiane Olivier, *Jocasta's Children: The Imprint of the Mother*, Routledge, 1989, și la un nivel mai cunoscut, Robin Skynner și John Cleese, *Families and How to Survive Them*, Cedar Books, 1993, cap. 5.

[30] Dreptul copilului la părinți biologici reiese clar din *Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului* (1990), articolele 7–9, care conține dreptul de a cunoște și a fi îngrijit de ambii părinți, de conserva identitatea familiei, de a nu fi separat de părinți împotriva voinței, precum și dreptul de a menține relații personale și contact direct chiar dacă părinții sunt separați. Articolul 3 din *Declarația Națiunilor Unite cu privire la principiile sociale și juridice din cadrul protecției copilului, cu referință specific la plasament și adopție națională sau internațională* (GA Res. 41/85 din 3 Dec. 1986) susține că prima prioritate cu privire la copil este să fie îngrijit de părinții lui (adică cei biologici).

[31] Despre această dezvoltare culturală, vezi Anthony Giddens, *The Transformation of Intimacy: Sexuality, Love and Eroticism in Modern Societies*, Polity Press, 1993.

[32] Matthew Parris exprimă clar acest ideal: „În ziua în care va fi câștigată lupta pentru egalitatea homosexualilor va fi gata ziua în care un bărbat, heterosexual sau homosexual, poate să se laude că el a ales.” *The Times*, 21 aprilie 2012.

[33] Vezi, de ex., argumentele lui Ronald Dworkin în *Sovereign Virtue*, Harvard University Press, 2000, cap. 14. Dworkin face clar faptul că el consideră că „interzicerea” căsătoriei între persoane de același sex încalcă dreptul fundamental al persoanei la

independență etică: *Justice for Hedgehogs*, Harvard University Press, 2011, p.369.

[34] În jurul anilor 50, în special majoritatea țărilor musulmane recunoșteau căsătoriile poligame, pentru oricine în general sau pentru musulmani în cadrul legii lor personale.

[35] Construirea crescândă a unei „identități” în rândul micii comunități britanice a „persoanelor poliamoroase” poate fi văzută la <http://www.polyamory.org.uk/>. Primul scop al (US) Polyamory Society include „susținerea, apărarea și promovare instituției sociale a poliamorului”: <http://www.polyamorysociety.org/mission.html> (ambele accesate în 30 august 2012).

[36] Philip L. Kilbride, *Plural Marriage for our Times: a reinvented option?*, Bergin & Garvey, 1994. Vezi și manifestul, ‘Beyond Same-Sex Marriage’ la http://www.beyondmarriage.org/full_statement.html (accesat în 17 septembrie 2012).

[37] Jean Hannah Edelstein, ‘Why shouldn’t three people get married?’, *The Guardian*, 6 septembrie 2012.

[38] Dincolo de impactul emoțional, costul destrămării familiei trebuie să fie foarte mare în cadrul bugetului public. În ciuda rezervelor metodologice evidente, The Relationships Foundation a calculat recent cifra de £41.7 mld. pe an: *Counting the Cost of Family Failure* (2010).

[39] De ex., *nikah al-mut’ah* din legea tradițională islamică șiiită.

[40] „Mexico City ia în considerare certificate de căsătorie pe termen fix,” *The Guardian*, 30 septembrie 2011.

[41] Legea cauzelor matrimoniale 1973, sect. 12(a) și (b); sect. 1(2)(a).

[42] Legea parteneriatului civil 2004, secț. 44, are doar „comportament nerezonabil”, separare și părăsire ca și motive pentru divorț.

[43] Curtea Europeană a Drepturilor Omului susține această restricție în majoritate în *Burden v United Kingdom* (2008) 47 E.H.R.R. 38, iar logica obiecțiilor este impecabilă.

[44] Legea infrafracțiunilor sexuale 2003, secț. 64–65.

[45] Cu excepția factorului financiar. Însă ridică întrebări.

[46] Despre rolul politic al Bisericii Anglicane în reforma divorțului din anii 1960, vezi Cretney, *Family Law in the Twentieth Century*, OUP, 2003, n. 7, cap. 9.

[47] Dintr-o vastă bibliografie, vezi Christopher Ash, *Marriage: Sex in the Service of God*, IVP, 2005, și Tim și Kathy Keller, *The Meaning of Marriage*, Hodder & Stoughton, 2011.

[48] Acesta este motivul pentru care propunerea guvernului a ridicat mai multe probleme serioase nerezolvate a obiecției conștiente decât parteneriatul civil.

[49] Grace Davie se bazează pe lucrările sociologilor francezi Danièle Hervieu-Léger și Maurice Halbwachs pentru a analiza religia în diverse forme a memoriei colective: vezi *Religion in Modern Europe: A Memory Mutates*, OUP, 2000.

Articolele din seria *Cambridge Papers*
publicate în 2016 de către
Centrul Areopagus din Timișoara,
cu sprijinul oferit de
Christian Political Foundation for Europe

Promises, promises
(Caroline Eade)

The law of love
(David McIlroy)

Redefining Marriage: the case for caution
(Julian Rivers)

*Globalization and the world economy – for richer
for poorer, for better or worse?*
(Paul S Mills)

*Co-belligerence and common grace: Can the enemy
of my enemy be my friend?*
(Daniel Strange)

*‘To release the oppressed’ - Reclaiming a biblical
theology of liberation*
(John Coffey)

